

IMPROVING THE EFFECTIVE USE OF ICT IN MOTHER LANGUAGE AND READING LITERACY CLASSES

Kurbanova Santalat Nurmuhammadovna
Termiz State Pedagogical Institute Theory and
Methodology of Education (Primary Education)
2nd Year Master's Student

ABSTRACT

This article talks about improving the effective use of information and communication technologies in the classes of mother tongue and reading literacy, using them in all areas of the educational process, integrating the process into the information environment.

Keywords: cognitive activity, didactic material, telegraph, interactive conversation, individual and differentiated approaches

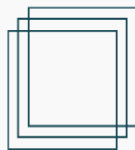
KIRISH

Zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishning asosiy xususiyatlari bu o'qitishning farqlash va individuallashtirish qobiliyati, shuningdek o'quvchilarning ijodiy kognitiv faoliyatini rivojlantirish imkoniyatidir. Pedagogika fanining rivojlanishi bilan o'qitish usullari va shakllari yanada takomillashdi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) o'quv jarayonining barcha sohalarida foydalanish, jarayonni axborot muhitiga singdirish bugungi kunda odatiy holga aylandi. Yosh maktab o'quvchilarini axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga (AKT) yo'naltirish va ularni to'g'ri qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish (AKT qobiliyati) o'quvchilarning boshlang'ich umumiy ta'lim bosqichida umuminsoniy ta'lim harakatlarini shakllantirish, uning samaradorligini ta'minlashning muhim elementi hisoblanadi. Shuning uchun boshlang'ich umumiy ta'lim bosqichida universal ta'lim tadbirlarini shakllantirish dasturida ushbu kichik dastur mavjud bo'lib, u AKTdan foydalanish sohasidagi muayyan harakatlarning tarkibiy qismlaridan biri ekanligini anglatadi.

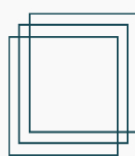
ASOSIY QISM

Yangi axborot texnologiyalari kontseptsiyasiga turli xil vositalar, xususan telefon, telegraf, telekommunikatsiya, faks va boshqalar orqali ma'lumot uzatishni ta'minlovchi aloqa texnologiyalari kiradi. Bularning barchasini zamonaviy o'qituvchiga qanday yetkazish kerak? Gipoteza: deylik, axborot texnologiyalari nafaqat o'quvchi uchun, balki o'qituvchi uchun ham noyob imkoniyatni yaratadi va pedagogik fan rivojlanib borgan sari, o'qitish usullari va shakllari yaxshilanadi. Biz quyidagi muammolarga duch kelamiz:

- kompyuter yordamida o'quv jarayonini qanday qurish kerak;

- o'quv materialining nisbati va shaxsiy kompyuter yordamida qanday shaklda taqdim etish va amalga oshirish; -Bilimlarni qanday va qanday vositalar yordamida boshqarish;
- pedagogik va didaktik vazifalarni bajarish uchun qanday axborot texnologiyalaridan foydalanish. Pedagogika fanining rivojlanishi bilan o'qitish usullari va shakllari yaxshilandi Biz asosan o'quv jarayonida axborot texnologiyalaridan quyidagi yo'nalishlarda foydalanamiz: -O'quv dasturlari;
- interfaol doska;
- multimedia ekrani;
- so'rov tizimi;
- didaktik materialni yaratish. Ko'pincha biz didaktik materiallar va hisobotlarni tuzishda axborot texnologiyalaridan foydalanamiz. Buning uchun biz quyidagi MS Office texnologiyalari va dasturlaridan foydalanamiz:
- Word matn muharriri;
- Microsoft Excel elektron jadvallari;
- Matnli va grafik ma'lumotlarni skanerlash va ishlov berish texnologiyasi;
- Power Point yordamida o'quv materiallarining taqdimotini tayyorlash texnologiyasi;
- kompakt-diskdagi o'quv dasturlaridan foydalanish; Bu kompyuterdan ta'lim maqsadlarida foydalanishning eng keng tarqalgan usullaridan biri. Ammo o'qituvchi va o'quvchining interfaol ijodi cheksiz. Kompyuter tarmoqlarining yaratilishi insoniyatga mutlaqo yangi aloqa usulini taqdim etdi. Multimedia sohasidagi so'nggi ixtirolarni hisobga olgan holda ma'lumotlar uzatish texnologiyasining eng so'nggi yutuqlari dunyoning deyarli har qanday joyiga ko'plab ma'lumotlarni qayta ishlash va uzatish uchun cheksiz imkoniyatlarni ochib beradi. Xulosa qilib shuni aytmoqchimanki, o'quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish har jihatdan mashaqqatli bo'lsa ham, lekin u barcha xarajatlarni oqlaydi, o'qishni yanada qiziqarli, qiladi. O'qituvchi o'z texnologiyasini va ish usullarini tanlash huquqiga ega, ammo har bir o'qituvchi o'quvchining rivojlanishi uchun ishlashga majburdir. AKT vositalarini ishlab chiqish va ulardan foydalanishda faol ishtirok etadigan o'qituvchilar o'quv jarayonida axborot vositalaridan foydalanishga tayyorlik darajasiga ega bo'lishi kerak. Bu shuni anglatadiki, o'qituvchilar foydalanuvchi ko'nikmalariga ega bo'lishlari, dasturlash to'g'risida tushunchaga ega bo'lishlari va mutaxassis bo'lishlari kerak. Ta'lim faoliyatida AKT vositalaridan foydalanadigan o'qituvchiga qo'yiladigan talablar har qanday o'qituvchiga qo'yiladigan an'anaviy talablardan va zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish va ta'lim faoliyatini axborotlashtirish jarayonida AKTdan amaliy foydalanish bilan bog'liq bo'lgan maxsus talablardan iborat bo'lishi kerak. An'anaviy talablar quyidagilarni o'z ichiga oladi:
- tashkiliy (ishlarni rejalashtirish, boshlang'ich sinf o'quvchilarning hamjihatligi va boshqalar);
- didaktik (o'quv materialini tanlash va tayyorlash bo'yicha o'ziga xos ko'nikmalar);
- o'quv materialini tushunarli, ishonchli va izchil taqdim etish;

• bilim qiziqishlari va ma'naviy ehtiyojlarini rivojlantirishni rag'batlantirish; O'quv jarayonida yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish interfaol suhbatni amalga oshirish orqali o'quv jarayonini individuallashtirish va differentsiatsiya qilish, o'quv faoliyati uslubini mustaqil ravishda tanlash va o'rganilayotgan ob'ektlarni kompyuterda vizual ravishda tanlash imkoniyatini beradi.

XULOSA

Ta'limga individual va tabaqalashtirilgan yondashuvlar ayniqsa boshlang'ich sinflarda kerak, chunki bu yerda bolalarning tayyorgarligi va rivojlanish darajasida keskin farqlar mavjud. Axborot texnologiyalari ta'limga oid ma'lumotlarni taqdim etish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi. Rang, grafika, tovush va video texnologiyalarning barcha zamonaviy vositalaridan foydalanish haqiqiy faoliyat muhitini yaratishga imkon beradi. Kompyuter o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshirishi mumkin. AKT o'quvchilarni o'quv jarayoniga jalb qiladi, ularning qobiliyatlarini keng ochib berishga va aqliy faoliyatni faollashtirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR

1. Apatova N.V. Maktab ta'limida axborot texnologiyalari. - M., 1994-yil.
2. Selevko G.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyasi: darslik. - M.: Xalq ta'limi, 1998.- b.
3. Boshlang'ich ta'lim jurnallari.
4. K.Qosimova, S.Matchonov. Ona tili o'qitish metodikasi.T.: Noshir, 2009
5. Khaydarovich, A. A., & Muhammedovich, S. U. (2022). THE ROLE OF RISHTON SCHOOL OF CULTURE IN THE DEVELOPMENT OF APPLIED ART ON THE BASIS OF NATIONAL AND MODERN TENDENCIES. *Academicia Globe: Inderscience Research*, 3(05), 22-26.
6. Абдуллаев, А. X. (2019). FEATURES OF DRAWING ACTIVITIES BASED ON IMAGINATION AND MEMORY. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 1(3), 340-343.
7. Makhmudovich, Gulyamov Komiljon, and Ikromov Muhammad Anasxon Hakimjon o'g. "DEVELOPMENT OF CHILDREN'S ARTISTIC AND CREATIVE ABILITIES IN THE PROCESS OF TEACHING UZBEK FOLK APPLIED DECORATIVE ARTS." *Web of Scientist: International Scientific Research Journal* 3.5 (2022): 957-963.
8. MUBINAKHON, IKRAMOVA, and IKRAMOV MUHAMMAD ANASKHON. "The Importance of Using the Ict to Increase the Efficiency of Education." *JournalNX* 7.1: 106-108.